

Monumentnummer*: 517489

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82847/86

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zandvoort		Zandvoort		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Stationsplein	2			2041 AB	Zandvoort		
Stationsplein	4			2041 AB	Zandvoort		
Stationsplein	6			2041 AB	Zandvoort		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Zandvoort	B				9862		

*Omschrijving***

Inleiding

SPOORWEGSTATION met perronoverkapping, gebouwd in 1908 in Berlagiaanse trant, mogelijk naar ontwerp van D.A.N. Margadant. Het station is gebouwd tegen een duinhelling. Hierdoor ligt het stationsgebouw hoger dan de sporen en heeft de spoorzijde van het stationsgebouw één bouwlaag meer dan de straatzijde. Oorspronkelijk kwamen bij het stationsgebouw twee perronoverkappingen voor, waarvan echter die evenwijdig aan de sporen in augustus 1996 is gesloopt.

Omschrijving

Op L-vormig grondplan gebouwd kopstation bestaande uit diverse aaneengebouwde volumes die elk op zich symmetrisch van opzet zijn. De volumes hebben één, twee en drie bouwlagen onder diverse (samengestelde) kapvormen en alle belegd met rode muldenpannen. Aan de spoorzijde bevat het haaks hierop geplaatste stationsgebouw een evenwijdige overkapping die is belegd met mastiek. Een tussen de overkapping en stationsgebouw liggend deel is beglaasd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het stationsgebouw is geheel opgebouwd uit rode baksteen. Hierbij is op diverse constructieve punten zoals in plinten, cordonlijsten en in deur- en vensteromlijstingen natuursteen toegepast. Natuursteen is ook toegepast in gevelbekroningen. Het muurwerk heeft diverse gepolychromeerde tegeltableau's met functie-aanduidingen - zoals "INGANG", "UITGANG" - en met voorstellingen die verwijzen naar de spoorwegen en naar Zandvoort als vissersdorp en badplaats.

De voorzijde (W) bevat van links naar rechts de volgende volumes: een éénlaags (spoorzijde tweelaags) hoekvolume onder half schilddak, ten behoeve van onder meer magazijnruimte; een evenwijdig aan de straat gelegen volume van twee bouwlagen (spoorzijde drielaags) onder samengestelde kap waarin zich onder meer een passage en de dubbele bovenwoning van de stationschef bevindt; een haaks op de straat gericht volume onder zadeldak met daarin de stationshal; een éénlaags hoekvolume onder samengestelde kap ten behoeve van dienstwoningen (voorheen wachtkamers).

De rechterzijde (Z) heeft naast het genoemde hoekvolume een rechthoekige haaks op de straat gerichte watertoren met uitkragend bovengedeelte onder schilddak met nokdecoratie. Het uitkragende gedeelte, dat rust op consoles in natuursteen, heeft aan de beide straatzijden (W en Z) ronde uurwerken in een natuurstenen omlijsting. In het uitkragende gedeelte bevindt zich een vierkant waterreservoir in beton.

De spoorzijde (O) heeft boven een uitgebouwde parterre een galerij aan weerszijde van een in natuur- en baksteen uitgevoerde trap die de verbinding vormt tussen de perrons en de stationshal. In oorsprong was er een aparte gelijkvloerse uitgang via de passage onder de woning van de stationschef. Aan de spoorzijde bevindt zich hiertoe boven een deuropening een tegeltableau met het woord "UITGANG". De vensters en deuren in het gehele gebouw zijn van hout, zowel individueel als meerdelig en veelal in de bovenlichten voorzien van een meerruits roedenverdeling.

De deuren zijn paneeldeuren met bovenin vaak één of meerdere glaspanelen. Aan de voorzijde (W) zijn vijf paar dubbele paneeldeuren. Drie paar dubbele paneeldeuren geven toegang tot de stationshal vanaf de straat. Deze deuren bevinden zich onder een houten, mastiekgedekte luifel op gietijzeren consoles. De vensters in de beide kopse zijden van de stationshal bevatten glas-in-loodramen, aan de straatzijde voorzien van wapens van diverse Noordhollandse gemeenten.

Haaks op het spoor bevindt zich aan de achterzijde van het stationsgebouw een hoge, gietijzeren perronoverkapping van zes traveeën onder een flauw hellend met mastiek gedekt zadeldak.

Het interieur van de stationshal is grotendeels oorspronkelijk en bevat onder meer een in het zicht gelaten houten kapconstructie met beschilderd kapbeschoot (onder meer geabstraheerde voorstellingen van zeilschepen), diverse tegeltableau's, de genoemde glas-in-loodramen en een in bakaardewerk uitgevoerde uurwerkomlijsting met de tekst "BEIDT UW TIJD". De binnenmuren van de stationshal zijn ten dele opgetrokken in rode en gele geglazuurde baksteen. Het interieur van de woning van de stationschef is nog merendeels oorspronkelijk en bevat onder meer een in houtsnijwerk uitgevoerde trappartij en twee schoorsteenmantels in geglazuurde baksteen.

Waardering

Het spoorwegstation met bijbehorende perronoverkapping is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als typologisch gaaf bewaard voorbeeld van een kopstation, in Berlagiaanse trant. Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het spoorwegnet in relatie met een reeds in de 19de eeuw bekende toeristische badplaats. Van situationele waarde vanwege de ligging in een duinvoet.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Transport

Functie

Spoorwegstation